

Prekentekest: Matt 2,1-12

Da Jesus var født i Betlehem i Judea, på den tid Herodes var konge, kom noen vismenn fra Østen til Jerusalem og spurte: «Hvor er jødernes konge som nå er født? Vi så hans stjerne da den gikk opp ved morgengry, og er kommet for å hylle ham.» Da kong Herodes hørte det, ble han meget urolig, og hele Jerusalem med ham. Han kalte sammen alle overprestene og folkets skriftlærde og spurte dem hvor Messias skulle fødes. «I Betlehem i Judea,» svarte de, «for slik er det skrevet hos profeten:

Du Betlehem i Juda land er slett ikke den ringeste av fyrstene i Juda. For fra deg skal det komme en høvding, som skal være hyrde for Israel, mitt folk.»

Da kalte Herodes vismennene til seg i all stillhet og spurte dem ut om tiden da stjernen hadde vist seg. Så sendte han dem til Betlehem og sa: «Dra av sted og forhør dere nøye om dette barnet! Og når dere har funnet det, så meld fra til meg, for at også jeg kan komme og hylle det.» Da de hadde hørt kongens ord, drog de av sted. Stjernen som de hadde sett gå opp, gikk foran dem, inntil den ble stående over stedet der barnet var. Da de så stjernen, ble de fylt av glede. De gikk inn i huset og fikk se barnet hos moren, Maria, og de falt på kne og hyllet det. Så åpnet de sine skrin og bar fram gaver til barnet: gull, røkelse og myrra. Men i en drøm ble de varslet om at de ikke måtte vende tilbake til Herodes, og de tok en annen vei hjem til sitt land.

Et folk på vandring

Jesus har sagt: «Den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, blir det lukket opp for.» Matt 7,8. Fortellingen om de vise menn, er en fortelling om mennesker som søker og som leter. Fortellingen begynner der, i en lengsel etter en ledestjerne. For mange blir det bare med lengselen, men hos disse vise mennene var det i tillegg en trang til å nå fram. De setter seg i bevegelse. Det blir en lang reise, kanskje lengre og annerledes enn de hadde tenkt, men de gir ikke opp. Til sist finner de det som de søkte, og de banker på i en stall, og de går inn for å tilbe.

De vise menn var trolig vismenn og høytstående rådgivere ved kongelige hoff. Opprinnelig hørte vismenn eller magere, derav vårt ord magikere, til prestekasten i de persiske fjellområdene i det som nå er Iran. De vismennene vi hørte om kom fra Østen. Kanskje kom de fra Iran, eller kanskje fra Babylonia, der var det en jødisk bosetning fra gammelt av, og der var det kunnskap om de gammeltestamentlige profetiene om Messias.

Gavene, røkelse og myrra, forbindes gjerne med varer fra Etiopia og Saudi-Arabia. Myrra er kvae fra trær som vokser i disse landene. Den senere tradisjonen sier at de var konger, og at de var tre, og at den ene var svart. Til sammen representerte disse vismennene hedningefolkene som søkte etter Frelseren.

Matteusevangeliet begynner med at folkeslagene, representert ved de vise menn, søker Jesus, og det slutter med misjonsbefalingen, om å gå ut og forkynne frelsesbudskapet for hele verden. Vismennene som søker

etter barnet i krybben er tegnet på at nå, endelig, etter århundres venting, er frelsetiden inne. Guds plan med folkeslagene er i ferd med å gå i oppfyllelse, det som er profetert i Jesaja-boken skjer:

«Mot ditt lys skal folkeslag vandre, konger skal gå mot din solrenningsglans. Løft dine øyne og se deg om! De samler seg alle og kommer til deg. Der kommer alle fra Saba, gull og røkelse fører de med seg. Med glede forkynner de Herrens pris.» Jes 60,3.

Så kom da vismennene inn i vår historie med gavene gull, røkelse og myrra. Kanskje var det slik vår gode tradisjon med å gi julegaver egentlig begynte. Og kanskje kan vismennenes kostbare gaver gi inspirasjon, ikke først og fremst til julegavekjøp, men til å gi i en trefoldig forstand og i et mer sesonguavhengig perspektiv. Hva kan gaver som gull, røkelse og myrra representere for oss i dag?

Gull

Gull står for det beste vi har, det mest verdifulle. Når vi ofrer gull kan det dreie seg om penger, det vi legger i kollekten, det vi sender til misjonen. «Av ditt eget gir vi deg tilbake», sier vi i bønnen etter takkofferet. Det er en god og kristen tanke at det vi har, det har vi fått for å forvalte. Jeg er sikker på at vår himmelske Far unner oss mye godt. Jeg er også sikker på at vi som kristne unner også andre mye godt, fremfor alt å få del i evangeliet og frelses.

Det er i dag drøyt 2 milliarder nominelt kristne i verden. Da regnes for eksempel så godt som alle nordmenn som kristne. En kvart milliard kristne bor i land der en blir forfulgt for sin tros skyld i dag. Det er alt fra at kristne drepes og kristne ledere arresteres, til at kristne mister rettigheter i samfunnet som andre grupper har.

Skal tro hvor mange som ville være kristne her i landet hvis det oppstod forfølgelse, man mistet arbeid og muligheter til utdanning, eller ble fengslet? Ville vi fortsatt ha mer enn 80 % av befolkningen tilhørende Den norske kirke? Jeg tror det ganske raskt ville tynnes i rekkene. På samme måte tror jeg den kvarte milliard som i dag blir forfulgt for sin tro på Jesus representerer en betydelig del av alle sant Kristus-bekjennende i verden. De har en tro som er lutret gjennom prøvelser.

Jesus ga oss et stort oppdrag – å bringe evangeliet ut til alle folkeslag før hans gjenkomst. Når vi ser hvor mange misjonærer fattige menigheter i land som vi før sendte norske misjonærer til nå sender ut, da forstår vi at Gud kan mer enn å omvende folk – Gud kan også omvende folks lommebok. Misjon koster penger. Den som prioriterer misjon gir gull.

Tid er penger, heter det. Å gi gull kan også for oss bety å gi av vår tid. Også her har vi mye å lære av kristne i andre land. Da tenker jeg ikke nødvendigvis på våre venner fra afrikanske land og andre deler av verden hvor de overhode ikke bryr seg om klokkeslett og tid, men jeg tenker like så mye på kristne fra høyeffektive samfunn som storbyen Hong Kong, som jeg var så heldig å få besøke for en tid tilbake.

I en menighet der, var det vanlig at alle medlemmene gikk hver søndag i kirken, og det selv om søndagen i deres samfunn var nokså lik

alle andre dager. I en liten menighet som holdt til i et skolebygg måtte de ha tre gudstjenester hver søndag for å få plass til alle. Å gi gull til Jesus handler om å prioritere tiden for ham. Søndag formiddag visste alle kristne i denne menigheten i Hong Kong hvor de hadde sin plass. Mange kristne er oppriktig glad i menigheten sin, akkurat som de er glad i Jesus. De man er glad i ønsker man jo som kjent å bruke tid sammen med.

Å gi gull tenker jeg også er å gi våre nærmeste til Jesus, barna våre, familien. Vi får legge dem i Jesu hender i bønn. Det handler også om å ta på alvor forpliktelsen i dåpen. Det er å følge barna til det som er av kristen virksomhet i menigheten. Det handler om å fortelle barn, barnebarn og oldebarn om hva Jesus betyr for oss. Da er vi også inne på neste gave som er røkelse.

Røkelse

Røkelse kjenner vi igjen på den gode lukten som fyller rommet, så sant man ikke er allergisk. I denne sammenhengen minner røkelse oss om det kristne vitnesbyrdet, for å si det med Paulus: «Gud være takk, som i Kristus alltid fører oss med i sitt seierstog og gjennom oss sprer kunnskapen om ham som en duft, på hvert et sted. For vi er som en Kristi vellukt for Gud, blant dem som blir frelst og blant dem som går fortapt: for dem som går fortapt, en duft av død til død, for dem som blir frelst, en duft av liv til liv.» 2 Kor 2,14-16.

Vitnesbyrdet skal følge der kristne er. For dem som tar imot med interesse, er det som en god lukt. Men det finnes alltid også dem som er allergisk i overført betydning – forutinntatt og fordomsfulle. For dem er dessverre det kristne vitnesbyrdet en pest og en plage. Måtte det likevel være slik at vi er frimodige, selv om det noen ganger kan koste. Det er tross alt så mye som står på spill for våre medmennesker. Verden trenger røkelse.

Myrra

Myrra er en salve. Den myrraen Jesus fikk pekte framover mot det som skulle skje, at Jesus skulle salves til sin gjerning for å gå i døden for oss. Myrra minner oss også om at salve kan smøres på sår for å lege, for å lindre. Myrra er menighetens helbredende fellesskap og diakoniens utstrakte hånd gjennom at hver enkelt kristen gjør godt mot sine og folk en måtte møte på sin veg gjennom livet. Myrra er også at skuffede og livstrette får komme innenfor og oppleve seg inkludert i et levende fellesskap av kristne som lever og ånder for Jesus, som sprer kjærlighet mer enn distanse. Myrra gjør det godt å være kristen, og ikke minst lindring av smerter for den forfulgte kirke.

Vår ledestjerne

Jo de vise menn visste å velge gaver med omhu. Det var ganske sikkert både vel gjennomtenkte og kostbare gaver, men så fulgte de også en stjerne som førte dem ut på vandring. «Vi har og en ledestjerne, og når vi den følger gjerne, kommer vi til Jesus Krist,» synger vi i sangen.

Vår ledestjerne er i motsetning til Vismennenes ikke å finne på stjernehimmlen. Den er heller ikke å finne i ukebladenes horoskoper, og den er ikke å finne ved å følge trenden. Vår ledestjerne er Guds ord. «Ditt ord er en lykt for min fot og et lys på min sti,» står det i de kjente ordene fra salme 119 i Salmenes bok. Som stjernen pekte hele tiden mot Betlehem, slik peker Guds ord mot Jesus Kristus.

En stor del av verdens kristne betaler dyrt for å følge Guds ord. Vi som lever i den frie delen av verden har mye å takke vår Herre for, men la oss også huske på alle dem som forfølges for sin tro. De er tross alt våre søsken i Kristus.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.